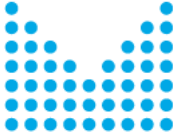

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Zásadní změny v národním standardu pro elektronické systémy spisové služby

Standard vzor 2023

- Předkládané znění Národního standardu pro elektronické systémy spisové služby (dále jen „NSESSS“) není novelou, ale **novým zněním** standardu, i když zachovává část původních ustanovení i schémat XML. Byly odstraněny odkazy na požadavky předchozího znění NSESSS a narativní úvody kapitol.

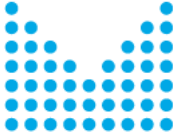
Terminologie

- V oblasti terminologie dochází k narovnání **mezi NSESSS a vyhláškou.**
- Nově je definována komponenta (pouze pro **digitální dokumenty**).
- S ohledem na upřesněné znění požadavků jsou nově definovány kontejnerové datové formáty a jejich zpracování, šablona typového spisu a také uživatelská role zpracovatele zahrnující všechny role, které mohou s entitou pracovat včetně podepisující osoby.

Terminologie

- Vypuštěna byla „zásilka“ a „redakce“ a některé pojmy, jejichž význam není třeba vysvětlovat („verze“, „webová služba“). Z důvodu kolize terminologie došlo ke změně pojmu „typ dokumentu“ na „druh dokumentu“ (srv. § 66 odst. 2 zákona č. 499/2004 Sb.)

Koncepční změny

- Zásadní změny v koncepci zpracování dokumentů:
- povinné **vyřizování ve spisu**,
- **převod** datových formátů na výstupní **co nejdříve** je to možné a účelné (většinou na vstupu),
- možnost **hierarchicky** uspořádaných **součástí** v typovém spisu,
- nahrazení konceptu (rozpracovaného dokumentu) **verzováním** všech **komponent** daného dokumentu.

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Spisový a skartační plán

Spisový znak

Věcná skupina

Základní entity spisové služby NSESSS

1-n ↑

Spisový znak

Způsob tvorby čj

Skartační režim

Věcná skupina

Značka spisu

Spis

1-n ↑

Dokument

Číslo jednací

Jednoznačný identifikátor

1-n ↑

0-1

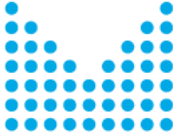
Druh dokumentu

verze 01 ... verze 02 ... verze 03 ...

1-n ↑

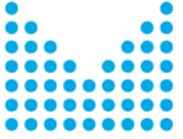
Komponenta

(průvodní dopis, el. podpis, hlavička e-mailu, ověřovací doložka, příloha atd.)

Příjem a evidence

- Nově povinnost **při příjmu** zjistit a zaznamenat **datový formát** a to na základě vnitřní struktury komponenty, nikoli pouhé přípony,
- povinnost přijmout entity podle **XML schémat** stanovených v příloze NSESSS,
- může být **odmítnuta** a do eSSL neuložena **komponenta**, která trpí vadou kvůli níž bude odesílatel vyzván k opravě (nepřijímaný formát, nadměrná velikost) a na místo komponenty se uloží ztvárnění metadat s popisem důvodu odmítnutí.

Příjem a evidence

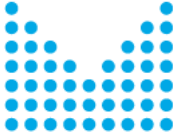
- Při příjmu e-mailu musí být zajištěn i příjem jinde než na podatelně a to „prostřednictvím funkčního rozšíření poštovního klienta nebo prostředky eSSL“,
- byl zmenšen rozsah metadat automaticky vyjímáných z e-mailové zprávy.

Příjem a evidence

- U datových zpráv **z ISDS** musí eSSL nově identifikovat její datovou **velikost**,
- v případě kontejnerových datových formátů (komponenty obsahující jinou komponentu nebo komponenty) jsou stanoveny případy, kdy je eSSL musí vždy **zpracovat automaticky** (dekomponovat): ASiC, FO/ZFO, EML, ISDOCX, ZIP, PDF/A a současně musí uchovat původní podobu komponenty nejméně do okamžiku uzavření spisu (to samé platí i pro e-maily a datové zprávy z Informačního systému datových schránek).

Příjem a evidence

- Nově musí eSSL zajistit převod stanovených datových formátů DOC, DOCX, XLS, XLSX, PPT, PPTX, ODT, ODS, ODP, RTF, TXT, PDF, HTM, HTML, BMP do výstupního datového formátu postupem změny datového formátu podle §69a zákona č. 499/2004 Sb. **ihned po ověření** zajišťovacích prvků (uznávaný elektronický podpis, uznávaná elektronická značka a kvalifikované elektronické časové razítko),
- je zavedena povinnost automaticky zpracovat XML v doručeném dokumentu/kontejneru PDF/A (evidenční údaje, údaje o osobách).

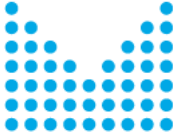
Příjem a evidence

- Údaje o ověření je možno zaznamenat nejen do metadat, ale i ztvárnit jako samostatnou komponentu dokumentu, jak praktikují některá řešení tzv. elektronických podatelen,
- zcela byla vypuštěna ustanovení o šifrování a skenování, která nelze plně zajišťovat prostřednictvím eSSL,
- upřesňuje se, které entity musí mít v rámci eSSL jednoznačný identifikátor.

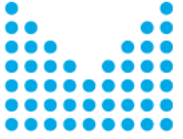
Příjem a evidence

- Je zavedena nová **koncepte tvorby čísla jednacího**: eSSL má vždy údaje, ze kterých lze poskládat číslo jednací dokumentu oběma dřívějšími způsoby (spojování/sběrný arch), které byly mylně uváděny jako způsob tvorby spisu. Dokument tedy obdrží pořadové číslo průběžné řady v rámci stanoveného časového období (roku) i pořadové číslo dokumentu ve spisu. Zkratky používané v čísle jednacím musí být obsaženy v číselníku, který lze importovat/exportovat, např. zkratky útvarů původce, odborů, oddělení apod.

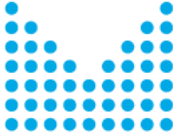
Příjem a evidence

- Na konkrétní věcnou skupinu lze nastavit různý způsob přidělování čísla jednacího: podle pořadového čísla v rámci určeného časového období nebo dle spisové značky s pořadovým číslem dokumentu ve spisu,
- oba dřívější „způsoby tvorby spisu“ lze tedy **kombinovat** v jedné eSSL v závislosti na přání původce a konfigurace věcných skupin/součástí typových spisů.

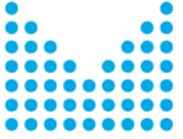
Jmenný rejstřík

- Nově jsou stanoveny požadavky na jmenný rejstřík, zejména
- povinnost vazby záznamu ve jmenném rejstříku na doručený nebo odesílaný dokument,
- zpracování XML z doručeného dokumentu/kontejneru v PDF/A do jmenného rejstříku.

Jmenný rejstřík

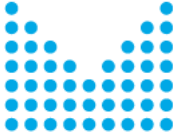
- ESSL musí
- umět přijímat notifikace z informačního systému základních registrů i automatickou kontrolu oproti základním registrům při odesílání a příjmu dokumentu,
- umožnit uživateli konsolidaci („čištění“) záznamů ve jmenném rejstříku, zejména spojování záznamů o téže osobě,
- ztotožnit osoby v záznamu ve jmenném rejstříku v autoritativních zdrojích dat (základní registry a ISDS).

Samostatné evidence dokumentů

- Samostatné evidence dokumentů se **neatestují**,
- buď se propojují s eSSL pomocí rozhraní, ideálně z přílohy č. 1 NSESSS, popř. jiného vhodného a kompatibilního,
- nebo splňují vybraná ustanovení NSESSS, kapitola 2.9 pak shrnuje požadavky NSESSS na SED přímo nebo odkazem na ostatní požadavky v jiných kapitolách.

Věcné skupiny a spisový a skartační plán

- Nově je spisový a skartační plán **časovým řezem** věcných skupin (těch platných v daném období), čímž dochází k odstranění nežádoucího nahrazování nadále platných věcných skupin při pravidelném vydávání předpisu. Ani úprava pouze textového popisu věcné skupiny bez současné změny spisového znaku nebo skartačního režimu, neznamená vznik nové věcné skupiny. Posuzovatel skartační operace může přetřídit uzavřené spisy do jiné věcné skupiny, a to i do uzavřené.

SaS Plán 2023

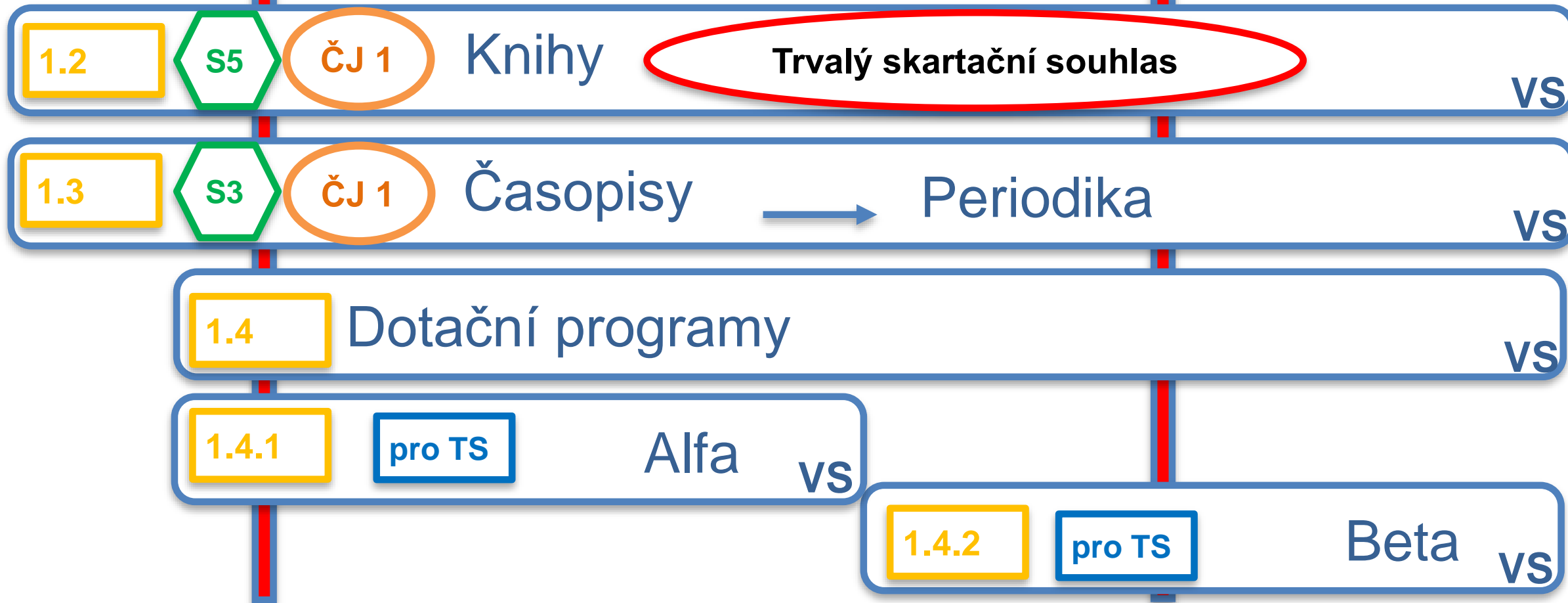
SaS Plán 2026

2022

2024

2025

2027

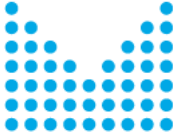
Spisy

- Jsou zakládány ve věcné skupině nebo v dílu typového spisu buď na základě dokumentu, nebo i bez dokumentu. Ke spisu eSSL **automaticky** přiřazuje spisový znak a další metadata – to už nelze řešit dodatečně až při uzavírání spisu. Do spisu může vložit dokument jakákoli uživatelská role, která má k vložení právo (nikoli tedy pouze „držitel“ spisu). Dokument přebírá spisový znak i skartační režim vždy ze spisu (i po přetřídění z jiného spisu), skartační režim ale může být ovlivněn stanovením druhu dokumentu.

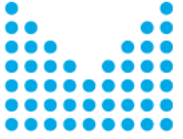
Spisy

- ESSL zajišťuje:
- možnost označit za vyřízené jednotlivé dokumenty ve spisu,
- možnost otevřít již uzavřený spis,
- povinné přetřídění neuzavřených spisů z věcné skupiny, která se uzavírá, do jiné otevřené.

Typové spisy

- Jsou zakládány na základě tzv. šablony typového spisu (struktury součástí) v příslušné věcné skupině obsahující pouze typové spisy. Šablona je předem konfigurována správcovskou rolí, z ní pak zakládají uživatelské role jednotlivé typové spisy.

Věcná skupina „agendová“

Věcná skupina pro typové
spisy

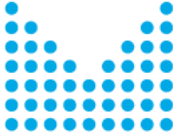
Věcná skupina „agendová“

Věcná skupina „agendová“

Šablona typového spisu

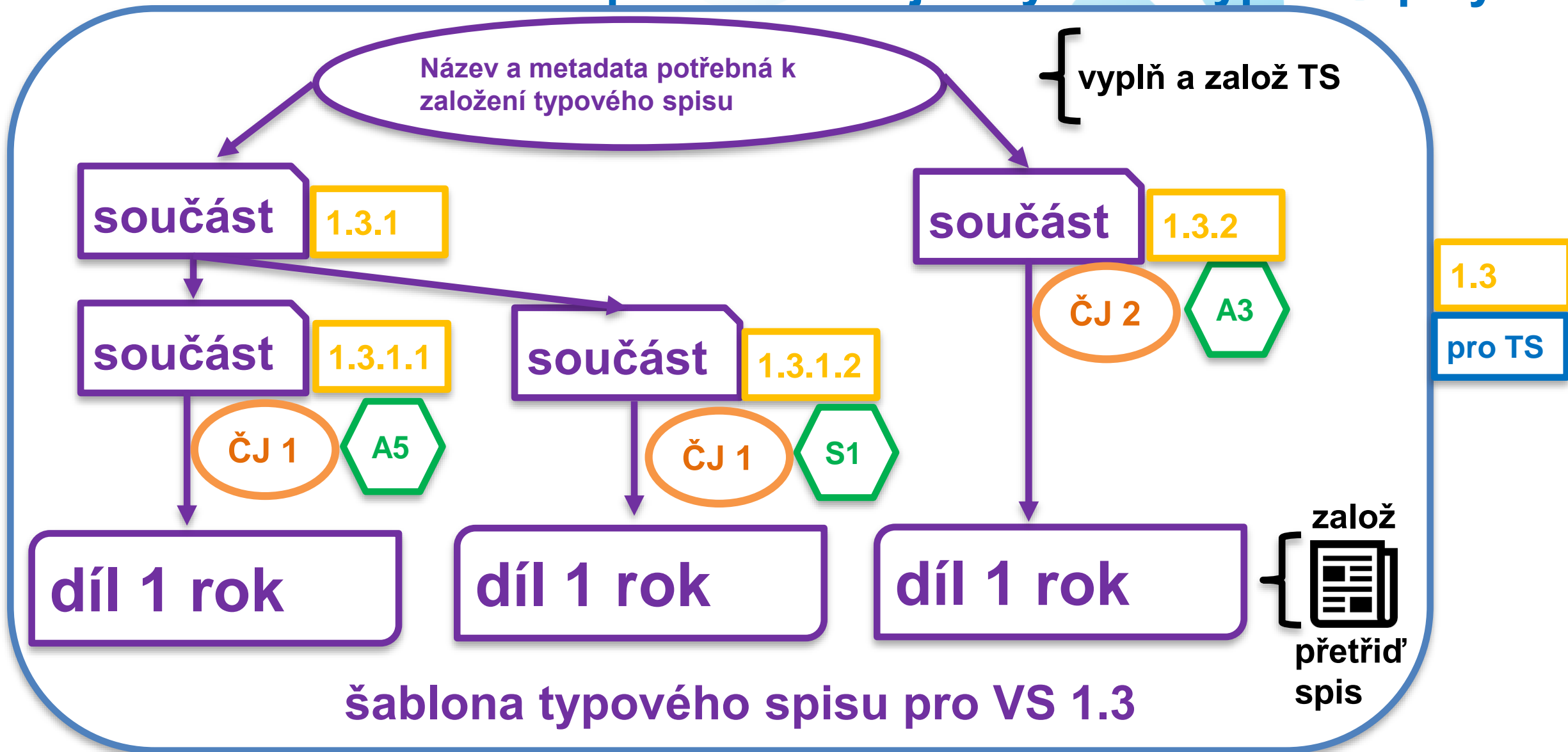

Typové spisy

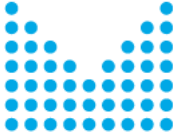
- Součásti v typovém spisu mohou být uspořádány hierarchicky podobně, jako jsou hierarchické věcné skupiny; skartační režim má pouze nejnižší součást, v níž jsou teprve vytvářeny díly. Nejnižší součást dále určuje, jaký způsob tvorby čísla jednacího je zvolen pro obsažené spisy.

Věcná skupina umožňující vytvářet typové spisy

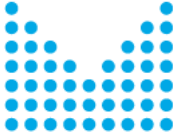

Pevné křížové odkazy

- Radikálně byla **omezena možnost** vytvářet pevné křížové odkazy. Nyní je možné pevné křížové odkazy vytvořit pouze mezi spisy. Při vložení takto spojených spisů do jednoho dílu typového spisu dojde k odstranění pevných křížových odkazů.

Druh dokumentu

- U druhu dokumentů byl doplněn dosud chybějící **skartační režim**. Druh dokumentu tak může sloužit k vyvolání konfliktu skartačních režimů a jejich následnému řešení. Jestliže například označíme dokumenty, vztahující se k evropským strukturálním fondům, druhem „dokumenty operačního programu XY“ se spouštěcí událostí „po rozhodnutí Evropské komise“, zajistíme, že celý spis obsahující dokument s daným druhem dokumentu – bez ohledu na to, v jaké bude věcné skupině – nebude možné vyřadit, dokud neuplyne skartační lhůta, jejíž počátek běhu je zmíněná spouštěcí událost.

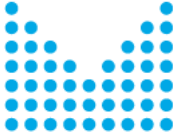
Spouštěcí událost

- NSESSS přímo stanovuje navíc nad zákonem definovaného uzavření spisu další spouštěcí události. Jsou to
- rok vyřízení spisu,
- rok uzavření spisu, typového spisu, součásti typového spisu nebo dílu typového spisu,
- rok založení spisu totožný s rokem jeho evidence a
- rok narození nebo vzniku subjektu.
- V případě těchto spouštěcích událostí lze celý skartační režim aplikovat automaticky.

Spouštěcí událost

- Pokud nelze okamžik vzniku spouštěcí události předem definovat (např. „po skončení platnosti smlouvy“), bude posuzovatel skartační operace tázán po uplynutí počtu let stanovených jako skartační lhůta, zda už spouštěcí událost nastala nebo může zaznamenat rok, kdy nastane. Pokud spouštěcí událost nenastala a ani nebyl zaznamenán rok, kdy nastane, dotaz bude opakován po dalším uplynutí doby uvedené jako skartační lhůta.

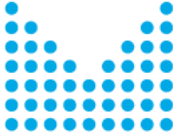
Konflikty skartačních režimů

- Řešení konfliktů skartačních režimů se předpokládá automatické, zejména aplikací nejzávažnějšího skartačního režimu: pokud je u některé entity skartační znak „A“, bude u všech dalších entit, které jsou se zmíněnou entitou v konfliktu skartačního režimu, také nastaven skartační znak A. Obdobné platí i o skartační lhůtě, která se aplikuje nejdelší. Závažnější skartační režim se však neuplatní při přetřídění spisu mezi věcnými skupinami – v takovém případě převezme spis skartační režim věcné skupiny, do které byl přetříděn.

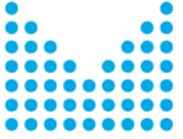
Skartační znak „V“

- V souvislosti se **zrušením** skartačního znaku „V“ dochází k úpravám v ukládání a vyřazování dokumentů, ale tak, aby nebylo potřeba upravovat metadata již uzavřených a uložených spisů a vyřízených dokumentů. V těchto případech je možné ponechat i vyřízené dokumenty mimo spisy.

Transakční protokol

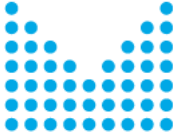
- ESSL musí kromě požadavků na automatické ztvárnění jeho nejvýše denního obsahu umožnit správcovské roli **export v XML** ve stanoveném časovém rozsahu. Do transakčního protokolu musí být zapsány **veškeré prováděné operace**, z čehož vyplývá vypuštění některých starších požadavků. Naopak jsou na jedno místo soustředěny požadavky, které specifikují konkrétní metadata, jejichž změny se také musí do transakčního protokolu promítnout,
- nadále již nebude možné opatřovat denní ztvárnění transakčního protokolu uznávaným elektronickým podpisem, ale pouze uznávanou elektronickou pečetí.

Storno

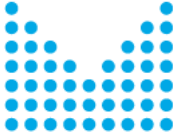
- Nově je upraveno **storno dokumentu** popř. spisu, tedy jeho zneprístupnění. Stornovat dokument nebo spis může pouze uživatel, který dokument vytvořil a nepředal držení tohoto dokumentu nebo spisu jinému uživateli,
- v případě dokumentů nezařazených do spisů nebo spisů neobsahující dokumenty může tyto stornovat správcovská role,
- je možné stornovat dokument, u kterého byla při příjmu vyhodnocena vadná komponenta.

Změny, zničení a zneprístupnění

- V případě změn, zničení a zneprístupnění dokumentů byl kladen důraz na situaci, kdy byl udělen **trvalý skartační souhlas** na konkrétní věcné skupiny.
- Zničení zneprístupněného (stornovaného) dokumentu je delegováno na posuzovatele skartační operace (nikdo jiný ho nemůže provést) stejně jako v případě uděleného trvalého skartačního souhlasu.

Přenos, export a import

- V NSESSS je zcela **zásadně přepracován** přenos, export a doplněn také **import**, který v předchozí verzi reálně neexistoval. Nové schéma XML zahrnuje daleko komplexnější metadata a NSESSS také vyžaduje exportovat současně všechny nadřazené, podřazené a pevným křížovým odkazem připojené entity.

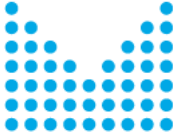
Drobné změny

- Kapitoly týkající se **vyhledávání, znázornění a ztvárnění** byly formulovány srozumitelněji,
- požadavky na **zálohu a obnovu** nebo spolupráci s **antivirovými** programy byly vypuštěny, protože nejde o funkčnost samotného eSSL.
- **Přílohy NSESSS** byly rozšířeny za účelem exportu a importu, bylo doplněno schéma pro strukturovaný záznam evidenčních údajů v odesílaném dokumentu, který předjímá již vyhláška.

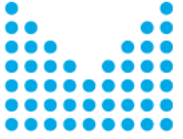
Drobné změny

- Popis práce se **správcovskými a uživatelskými rolemi** byl pouze zpřesněn a jednoznačněji formulován, stejně jako požadavky na **hlášení o stavu eSSL**.
- V případě **rozhraní mezi informačními systémy** došlo k dílčím úpravám zejména webových služeb – např. pro práci s typovým spisem.
- Nově byl doplněn **přehled metadat s informací, kdy který údaj vzniká**.

Drobné změny

- Samotné **skartační řízení** zůstává bez podstatných změn, obecný popis požadavků na metadata a strukturu **balíčků SIP** se téměř nezměnil.
- Z dokumentace životního cyklu eSSL zůstal **pouze evidenční list** s mírně upraveným obsahem, který se ale nově vztahuje nejen na eSSL, ale na **všechny** informační systémy spravující dokumenty.

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Děkujeme za pozornost!

miroslav.kunt@nacr.cz

radek.pokorny@ahapa.cz